

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 13 czerwca 2024 r.

Pozycja 137

POSTANOWIENIE

z dnia 7 czerwca 2022 r.

Sygn. akt Ts 273/21

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Krystyna Pawłowicz,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej C.T. o zbadanie zgodności:

- 1) art. 226 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1444) „w zakresie, w jakim penalizuje znieważenie funkcjonariusza publicznego lub osoby do pomocy mu przybranej, dokonane w piśmie procesowym oraz niepublicznie”, z art. 54 ust. 1 w związku z art. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 41a § 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2072) „w zakresie, w jakim umożliwia pozostawienie bez rozpoznania skarg i wniosków, które zawierają treści znieważające lub słowa powszechnie uznane za obelżywe”, z art. 54 ust. 1 w związku z art. 63 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 15 listopada 2021 r. (data nadania) C.T. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu, wystąpił z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia, na tle następującego stanu faktycznego.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w G. II Wydział Karny z 23 czerwca 2020 r. (sygn. akt [...]) skarżący został uznany za winnego m.in. czynu określonego w art. 226 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1444; dalej: k.k.). Orzeczenie to zaskarżone zostało apelacją skarżącego oraz prokuratora.

W związku ze złożoną apelacją Sąd Okręgowy w G. IV Wydział Karny (dalej: Sąd Okręgowy) wyrokiem z 6 listopada 2020 r. (sygn. akt [...]) uniewinnił skarżącego od zarzucanych mu czynów. Rozstrzygnięcie to, wskazane przez skarżącego jako ostateczne orzeczenie w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji, zostało mu doręczone 18 grudnia 2020 r.

Wniosek o wyznaczenie pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej skarżący złożył natomiast 21 października 2020 r., czyli przed wydaniem i doręczeniem ostatecznego orzeczenia, które zapadło 6 listopada 2020 r.

Pełnomocników z urzędu dla skarżącego, Sąd Rejonowy ustanawiał trzykrotnie z uwagi na ich wnioski o zwolnienie z obowiązku pełnienia tej funkcji. Ostatni z nich, składający niniejszą skargę, został wyznaczony zawiadomieniem Dziekana OIRP, działającego na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego z 1 września 2021 r. (sygn. akt jw.), które zostało przez niego odebrane 15 września 2021 r.

2. Zarządzeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 28 grudnia 2021 r. (doręczonym 2 lutego 2022 r.) wezwano skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez doręczenie: 1) odpisów lub kopii poświadczonych za zgodność z oryginałem: orzeczenia sądu rejonowego, wydanego na skutek wniosku z 20 października 2020 r. o ustanowieniu dla skarżącego pełnomocnika z urzędu do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej oraz reprezentowania go w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym; 2) postanowienia Sądu Rejonowego z 1 września 2021 r. (sygn. akt [...]) o zwolnieniu radcy prawnego S.P. z pełnienia funkcji pełnomocnika z urzędu dla skarżącego; 3) potwierdzenia odbioru przez skarżącego odpisu wyroku Sądu Okręgowego z 6 listopada 2020 r. (sygn. akt [...]) wraz z uzasadnieniem; 4) trzech kopii spisu kosztów wraz z załącznikami.

Pismem z 9 lutego 2022 r. (data nadania) skarżący ustosunkował się do powyższego wezwania.

Kwestionowanym w skardze konstytucyjnej przepisom skarżący zarzucił naruszenie jego prawa do wolności słowa poprzez „pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej za przedstawianie swojego stanowiska (poglądów) w pismach procesowych składanych w sprawach, których jest stroną postępowania” (s. 3 skargi). Według skarżącego następstwem stosowania art. 226 § 1 k.k. jest „nieuprawnione ograniczanie wolności słowa, w szczególności w odniesieniu do prawa przedstawiania swojego stanowiska i poglądu w sprawie, w której jest się stroną postępowania” (s. 3 skargi). Jego zdaniem „brak rozpoznania przeważającej części pism składanych przez [skarżącego] o charakterze skarg i wniosków w toku całego postępowania (zarówno przed Sądem I instancji jak i Sądem II instancji) powoduje, iż został on pozbawiony prawa do ich składania” (s. 4 skargi).

W skardze konstytucyjnej skarżący poinformował, że oskarżyciel publiczny złożył od przedmiotowego wyroku kasację do Sądu Najwyższego.

Zarządzeniem sędziego Trybunału z 20 kwietnia 2022 r. zwrócono się do Sądu Najwyższego o doręczenie orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie złożonej kasacji od wyroku Sądu Okręgowego z 6 listopada 2020 r. (sygn. akt [...]). Pismem z 4 maja 2022 r. Sąd Najwyższy przekazał Trybunałowi odpis wyroku z 26 stycznia 2022 r. (sygn. akt [...]), mocą którego uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu już w początkowej fazie postępowania spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygania. Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu, gdy spełnia ona określone przez prawo wymagania oraz nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK.

2. W myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji przedmiotem skargi konstytucyjnej może być ustawa lub inny akt normatywny, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach skarżącego albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji. Na podstawie art. 53 ust. 1 u.o.t.p.TK skarżący jest zobowiązany do określenia kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach skarżącego określonych w Konstytucji, wskazania, która konstytucyjna wolność lub prawo skarżącego i w jaki sposób – jego zdaniem – zostały naruszone oraz do uzasadnienia zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie.

Zgodnie zaś z art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK skarga konstytucyjna może być wniesiona po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana, w ciągu trzech miesięcy od dnia doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia.

3. W ocenie Trybunału Konstytucyjnego rozpoznawana skarga nie spełnia powyższych wymogów. Skarżący jako ostateczne orzeczenie – w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji – wskazał wyrok Sądu Okręgowego w G. IV Wydział Karny (dalej: Sąd Okręgowy) z 6 listopada 2020 r. (sygn. akt [...]). Rzeczoną wyrok został jednak uchylony, a sprawę przekazano Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania wskutek uwzględnienia przez Sąd Najwyższy kasacji złożonej przez oskarżyciela publicznego (wyrok z 26 stycznia 2022 r., sygn. akt [...]). Oznacza to, że wskazany przez skarżącego wyrok Sądu Okręgowego – na skutek wyeliminowania go z obrotu prawnego – stał się bezprzedmiotowy i tym samym utracił walor ostatecznego orzeczenia w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK.

Powyższa okoliczność – w myśl art. 61 ust. 4 pkt 1 w związku z art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK – stanowi samodzielną podstawę odmowy nadania analizowanej skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

W związku z powyższym należało postanowić jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.